

Asia: VN/23793/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa ansiopäivärahan määrän alentamista koskevasta ehdotuksesta?

-

Lausuttavaa palkkatuettua työtä ja työssäoloehtoista koskevasta ehdotuksesta?

Alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen tarkoitettu palkkatuesta säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (jäljempänä JTYPL) 7 luvun 7 §:ssä (vastaava säännös työvoimapolitiikan järjestämisestä annetun lain 87 §:ssä, voimaan 1.1.2025). Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen myönnetään ensin kymmeneksi kuukaudeksi edeltävän työttömyyden kestosta riippumatta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajaksi. Eesityksen mukaan työssäoloehdon kertyminen ei kuitenkaan koskisi alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen myönnettävää palkkatukea ensimmäisen 10 kuukauden ajalta, vaan palkkatuelle myönnettävää jatkoa. Jatkon myöntämisen edellytyksistä säädetään JTYPL 7 luvun 7 §:n 3 momentissa (vuoden 2025 alusta työvoimapolitiikan järjestämisestä annetun lain 87 §:n 3 momentissa). Säännöksen mukaan tukiajan jatkamisen edellytyksenä on, että jatko-hakemus on jätetty työ- ja elinkeinotoimistolle (vuoden 2025 alusta työvoimaviranomaiselle) ennen myönnetyn tukijakson päättymistä. Mikäli hakemusta ei jätetä ennen tukijakson päättymistä, kyse ei ole jatkohakemuksesta, vaan uudesta palkkatukihakemuksesta.

Uudenmaan ELY-keskus kiinnittää huomiota seuraavaan. Mikäli työnantajan jatkohakemus tulee tukijakson päättymisen jälkeen, vaikkapa seuraavana päivänä, käsiteltäisiin hakemus tämän hetken tulkin mukaan uutena hakemuksena. Jos palkkatuella palkattavan työsuhde olisi päivänkin poikki, niin uusi työsuhde ei tarkoittaisi jatkoa kymmenen kuukauden jälkeen. Näin ollen mahdollinen uusi kymmenen kuukauden jakso ei kerryttäisi työssäoloehtoista, vaikka työsuhde jatkuisi käytännössä heti ensimmäisen kymmenen kuukauden jakson jälkeen. Tämän kautta voi muodostua tilanne, että alentuneesti työkykyinen henkilö olisi pitkään käytännössä lähes yhdenjaksoisesti palkkatukityössä, joka ei kuitenkaan kerryttäisi hänen työssäoloehtoiaan. Huomioon otettavaa on myös, että alentuneesti työkykyinen ei voi tähän asiaan itse vaikuttaa, koska työnantajan tehtävänä hakea palkkatuella jatkoa - ajoissa.

Lausuttavaa työllistämiselvoitteen ja siihen liittyvän sääntelyn kumoamisesta?

-

Lausuttavaa työttömyysturvaseuraamuksia koskevasta ehdotuksesta?

Työssäolovelvoitteesta säädetään työttömyysturvalain (jäljempänä TTL) 2 a luvun 10 §:n 2 momentissa. Oikeus työttömyysetuuteen palautuu työssäolovelvoitteen asettamiseen johtaneen menettelyn jälkeen muun muassa silloin, kun henkilö on ollut vähintään 12 kalenteriviikkoa työssäoloehtoon luettavassa työssä. TTL 2 luvun 16 § 1 momentin mukaan koulutusta vailla olevalla nuorella, joka on menettänyt oikeutensa työttömyysetuuteen 13 §:n 2 momentissa taikka 14 §:n 3 momentissa säädettyjen rajoitusten takia, on oikeus työttömyyden perusteella maksettavaan työttömyysetuuteen muun muassa silloin, kun hän on toiminut vähintään 21 kalenteriviikon ajan TTL 2 a luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan palkkatuettu työ ei kerrytä kokonaisuudessaan palkansaajan työssäoloehtoa, vaan siitä huomioidaan 75 prosenttia. Jos kuitenkin palkkatuettu työ on järjestetty JTYPL 11 luvun 1 §:n nojalla, työssäoloehtoon luetaan kaikki työssäoloehtoon täyttävät kalenteriviikot.

Nyt esityksessä ehdotetaan, että palkkatuettu työ otettaisiin kokonaisuudessa huomioon laskettaessa, onko työnhakija täyttänyt hänelle asetetun työssäolovelvoitteen tai koulutusta vailla olevalle nuorelle asetetun nuoria koskevan seuraamuksen. Uudenmaan ELY-keskusta pitää ehdotusta kannatettavana ja myös erityisen oikeasuuntaisena ottaen huomioon, että kyseisiä etuusoikeuksia voi palauttaa myös palkkatuettua työtä selvästi kevyemmälläkin osallistumisella työllistymistä edistäviin palveluihin.

Lausuttavaa ehdotuksesta, joka koskee luopumista eräistä työssäoloehtoa ja ansiopäivärahan määrä koskevista ikäsidonnoista poikkeuksista?

-

Lausuttavaa vaikutuksista kotitalouksiin?

-

Lausuttavaa esityksen taloudellisista vaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

-

Lausuttavaa vaikutuksista toimeenpanijoihin (ml. vaikutukset työttömyysetuuden maksajiin ja julkisen työvoimapalvelun järjestäjään)?

-

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset yrityksiin ja muihin työnantajiin)?

-

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

-

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

Esityksessä ehdotetaan, että lait työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 12 luvun kumoamisesta, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 ja 2 §:n kumoamisesta ja laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 13 §:n kumoamisesta tulevat voimaan 2.9.2024. Työttömyysturvalakiin, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettuun lakiin esitettyjen siirtymäsäännösten nojalla 57 vuotta täyttäneelle henkilölle, jonka palkansaajan työttömyyspäivärahan enimmäisaika päättyy ennen 2.9.2024, tulisi järjestää työllistymistä edistävää kuntoutusta, työllistymistä edistävää palvelua tai palkkatuettua työtä siten kuin voimassa olevissa laeissa säädetään riippumatta siitä, jatkuisiko kuntoutus, palvelu tai palkkatuettu työ 2.9.2024 tai sen jälkeisenä aikana.

Esityksessä todetaan, että kunnan työllistämismäärärahat syntyvät silloin, kun palkansaajan työttömyyspäivärahan enimmäisaika täyttyy ja että joissakin tilanteissa velvoitteen perusteella järjestettävä työ alkaa vasta tämän ajankohdan jälkeen. Siirtymäsäännösten johdosta kunnan työllistämismäärärahat koskisi myös niitä tilanteita, joissa työttömyyspäivärahan enimmäisaika on täyttynyt ennen 2.9.2024 ja kunnan velvoitetyö alkaa 2.9.2024 tai sen jälkeen. Siirtymäsäännösten nojalla järjestetty työllistymistä edistävä palvelu tai palkkatuettu työ luettaisiin palkansaajan työssäoloehtoon nykyistä vastaavasti.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan työllistämismäärärahojen sääntelyn kumoaminen tulee vähentämään jonkin verran työtä TE-toimistoissa ja työllisyyden kuntakokeiluissa, mutta ainakin lain siirtymävaiheessa asiaan liittyvä neuvontatyö tulee lisääntymään. Tämän vuoksi on tärkeää, että siirtymäsäännökset ovat selkeästi kirjoitettu, jotta tulkintaepäselvyyksiltä toimeenpanossa tulnaisiin välttymään.

Muuta lausuttavaa esityksestä?

-

Kohdennettu kysymys TE-toimistoille ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleville kunnille: Mikä on tilastotietoihin tai arvioon perustuva käsityksenne muutoksen taloudellisista ja muista vaikutuksista, jos palkkatuettu työ kerryttäisi kokonaisuudessaan työssäoloelvoitetta ja koulutusta vailla oleville nuorille asetettua seuraamusta?

-

Haaja Pirjo

Uudenmaan ELY - Uudenmaan ELY-keskus, oikeudelliset palvelut -yksikkö